

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

หน่วยงาน ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
สุรินทร์

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นางสาวสมใจ อินทรวารี ตำแหน่ง นักเอกสารสนเทศ

กลุ่มบุคลากร สายวิชาการ สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หลักฐานหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ครั้งที่ 1 “ลิขสิทธิ์กับความท้าทายของห้องสมุดในยุคดิจิทัล”

๓. วิทยากรในการบรรยายให้ความรู้ในการเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

คุณเขมะศิริ นิซซากูร ผู้เชี่ยวชาญด้านลิขสิทธิ์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดสัมมนา

สำนักหอสมุดแห่งชาติ

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการสัมมนา

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔

๖. งบประมาณที่ใช้ในการสัมมนา

ไม่มีค่าใช้จ่าย

๗. วัตถุประสงค์ของการสัมมนา

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานลิขสิทธิ์กับห้องสมุดในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงจากตัวเล่มหนังสือจากยุคดิจิทัล กับบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องและมีการพัฒนารูปแบบของการทำงานในรูปแบบดิจิทัลมากขึ้น

2. เพื่อความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 จึงได้มีการบรรยายผ่านระบบเพื่อป้องกันมิให้มีผลกระทบต่อ การเผยแพร่ข้อมูลไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการสัมมนา

๑. งานลิขสิทธิ์ที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง

- งานวรรณกรรม เช่นหนังสือ วารสาร โดยส่วนใหญ่จะออกมาในรูปแบบ E-book ซึ่งจะเป็นการ แสดงออกในความคิดและสร้างสรรค์ ถึงจะเป็นการนำหนังสือมาเป็นในรูปแบบของ E-book กฎหมายก็ยัง คุ้มครองในเรื่องของลิขสิทธิ์อยู่ แต่ไม่ใช่แค่หนังสือ ส่วนที่เป็นคำพูดหรือคำปราศรัยต้องมีการขออนุญาต ก่อน รวมทั้งโปรแกรมต่างๆ ในคอมพิวเตอร์ด้วย ง

- งานนาฏกรรม เป็นงานที่เกี่ยวข้องการรำ การเต้น การกระทำท่าทาง หรือการแสดงที่ประกอบขึ้นเป็น เรื่องราวและรวมถึงการแสดงโดยวิธีใบ้

- งานประติมากรรม เป็นงานที่สร้างรูปทรงประกอบด้วย เส้น แสง สี อย่างเดียวหรือหลายอย่างมา ประกอบกัน ลงบนวัตถุอย่างเดี่ยวหรือหลายอย่าง

- งานภาพพิมพ์ เป็นงานสร้างภาพด้วยกรรมวิธีทางการพิมพ์ และหมายความรวมถึงแม่พิมพ์หรือ แบบพิมพ์ที่ใช้ในการพิมพ์

- งานสถาปัตยกรรม เป็นงานที่มีการออกแบบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง งานออกแบบภายในหรือ ภายนอก ตลอดจนบริเวณของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง หรือการสร้างแบบจำลองของอาคาร

- งานภาพถ่าย เป็นงานที่มีการสร้างภาพที่ใช้เครื่องมือบันทึกภาพโดยให้แสงผ่านเลนส์ไปยังฟิล์ม หรือกระจก และอัดภาพอัดนั้นออกมาไม่ว่าวิธีใดๆ

- งานศิลปประยุกต์ เป็นการนำเอาศิลปกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไปใช้ ประโยชน์อย่างอื่น

- งานดนตรี เป็นงานเกี่ยวกับเพลงที่แต่งขึ้นเพื่อการบรรเลง หรือการขับร้อง ไม่ว่าจะม้ทำนองและ คำร้องหรือมีทำนองเพียงอย่างเดียวและมีการบันทึก รวมทั้งโน้ตเพลงหรือแผนภูมิเพลงและเรียบเรียงเสียง ประสาน อาจจะเป็นเครื่องบันทึกเสียงหรืองานโสตทัศนวัสดุ งานแพร่เสียงแพร่ภาพเป็นงานที่มีการ ออกอากาศสถานีวิทยุของมหาวิทยาลัยหรือการถ่ายทอดต่างๆ เป็นการแพร่เสียงแพร่ภาพ งานภาพยนตร์ เป็นงานที่มีหลายงานเข้ามาประกอบหลาย ๆ งานมารวมกัน

- งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี

๒. งานที่ไม่ใช่ลิขสิทธิ์ ความคิด แนวความคิด ขั้นตอน หลักการ ระบบ การค้นพบ วิธีใช้หรือทำงานทางทฤษฎี งานพวกนี้ไม่ใช่ลิขสิทธิ์แต่ส่วนที่เป็นลิขสิทธิ์คืองานที่มีมันอยู่ในเล่มหนังสือที่เราไปเอามาจากหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง อีกอันหนึ่งก็คือข่าวประจำวัน กฎหมาย คำพิพากษา ข้อเท็จจริง คำแปล ชื่อหนังสือ

๓. ใครคือเจ้าของลิขสิทธิ์ คือผู้สร้างสรรค์และเจ้าของลิขสิทธิ์ อาจเป็นคนเดียวหรือคนละคน ขึ้นอยู่กับ “งานสร้างสรรค์งาน” แต่จะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าลิขสิทธิ์เป็นของใคร เจ้าของลิขสิทธิ์อาจได้ลิขสิทธิ์มาโดย

- การดัดแปลงงานของผู้อื่น แต่ก็อาจมีการดัดแปลงงานของผู้อื่นโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์โดยมาทำการเป็น PDF หรือ E-book เราก็จะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่ถ้าเขาไม่อนุญาตแต่เรามาดัดแปลงเราก็จะโดนขอหากการละเมิดลิขสิทธิ์

- การรวมรวม คือเป็นลักษณะที่มีลิขสิทธิ์หลายๆ เรื่องมารวมกันเป็นหนึ่งเดียว เช่นหนังสือหรือบทความต้องได้รับอนุญาตเอามารวมเป็น 1 เรื่อง

- การรับโอนลิขสิทธิ์ การโอนลิขสิทธิ์การซื้อลิขสิทธิ์มีหลายรูปแบบอาจเป็นการโอนตลอดอายุ หรือโอนเป็นระยะเวลา การโอนจะต้องมีการลงลายมือชื่อ ทั้งผู้โอนและผู้รับโอนลิขสิทธิ์ถึงจะตกเป็นรับลิขสิทธิ์ใหม่

๔. สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวในการกระทำใดๆ แก่งานของตน

- การทำซ้ำ คือการทำสำเนา งาน บันทึกภาพ เสียง ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน หรือวิธีใด ๆ โดยไม่มีลักษณะเป็นการสร้างงานขึ้นมาใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายเอกสาร การ Download/Upload เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถทำได้แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น

- การดัดแปลง เป็นการทำซ้ำรูปแบบใหม่ ปรับปรุงเพิ่มเติมโดยไม่มีลักษณะเป็นการสร้างงานขึ้นมาใหม่ อย่างเช่นจากรูปแบบหนังสือ ดัดแปลงมาทำเป็น E-book หนังสือแปลจากภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย หรือนวนิยาย เป็นบทละคร เป็นต้นจะต้องได้รับการอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน

- เผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นการให้มีการปรากฏต่อสาธารณชน โดยการแสดง การบรรยาย การสวด การบรรเลง ทำให้ปรากฏด้วยเสียงและหรือภาพ การก่อสร้าง การจำหน่าย หรือโดยวิธีอื่นที่ได้จัดทำขึ้น เช่นการ Live (สด) อัปเดตคลิปแล้วไปลงในโลกโซเชียล เปิดเพลงหรือคาราโอเกะในสถานบันเทิง เป็นต้น การที่จะไปทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชน เราจะเผยแพร่ได้จะต้องได้รับการอนุญาตจากเจ้าของกรรมสิทธิ์แต่การขออนุญาตต้องขอเจ้าของที่แท้จริงถ้าเราไปขออนุญาตผิดคนอาจทำให้เกิดปัญหาในการขออนุญาตผิดคนทำให้เราเกิดละเมิดลิขสิทธิ์ได้

๕. การใช้ประโยชน์จากลิขสิทธิ์ในการอนุญาตให้ใช้สิทธิ แต่การอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิได้ทั้งหมดหรือบางส่วน

- กฎหมายลิขสิทธิ์ไม่ได้ระบุรูปแบบของสัญญาอนุญาตไว้การอนุญาตอาจตกลงกันด้วยวาจา
- เพื่อป้องกันข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้น คู่สัญญาจึงควรทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อทั้งสองฝ่าย

แต่ในการอนุญาตจะต้องมีการกำหนดขอบเขตเงื่อนไขเอาไว้ให้ชัดเจน เช่น ผู้รับอนุญาตสามารถทำซ้ำเผยแพร่ เปลี่ยนแปลงแก้ไข จำหน่ายหรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด โดยคู่สัญญาควรตกลงให้ชัดเจนว่าการให้สิทธิเป็นลักษณะแบบใด เพื่อจะได้ทราบถึงข้อกำหนดในการใช้สิทธิดังกล่าว โดยเด็ดขาดแต่การอนุญาต

๖. ขอบเขตการใช้สิทธิ สามารถตกลงให้ใช้สิทธิในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง ที่กำหนดตกลงกันไว้ก็ได้ หรือกำหนดเงื่อนไขหรือเหตุการณ์ใด เหตุการณ์เป็นการสิ้นสุดการใช้สิทธิก็ได้ หรือจะให้ผู้รับอนุญาตใช้สิทธิโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดก็ได้ หรือการอนุญาตช่วงสิทธิให้บุคคลอื่น สัญญาอนุญาตจะกำหนดให้ผู้รับอนุญาตมีสิทธินำสิทธิดังกล่าวไปให้สิทธิช่วงต่อก็ได้ และส่วนสิทธิของค่าตอบแทน อาจมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ได้ กรณีที่มีค่าตอบแทน ควรกำหนดเงื่อนไขให้ชัดเจน จากการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ ควรให้คู่สัญญาลงนามทั้งสองฝ่ายเพื่อใช้เป็นหลักฐาน ดังนั้นสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิที่แบ่งได้ 3 ประเภท

- สัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์เด็ดขาด (exclusive copyright licensing agreement) เป็นสัญญาที่กำหนดให้ผู้รับอนุญาตแต่เพียงผู้เดียว มีสิทธิในงานลิขสิทธิ์ดังกล่าว และผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เองก็ไม่มีสิทธิในงานของตนเองตลอดระยะเวลาของการอนุญาต

- สัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียว (sole copyright licensing agreement) เป็นสัญญาที่เจ้าของลิขสิทธิ์ อนุญาตให้ผู้ใดผู้หนึ่งใช้งานลิขสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวตลอดระยะเวลาของการอนุญาต แต่เจ้าของลิขสิทธิ์ยังมีสิทธิในการใช้งานของตนได้

- สัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ไม่เด็ดขาด (non-exclusive copyright agreement) สัญญาที่เจ้าของลิขสิทธิ์จะอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้งานลิขสิทธิ์ของตนได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้งและจำนวนบุคคล และเจ้าของลิขสิทธิ์ก็ยังมีสิทธิดังกล่าวอยู่

๗. สิทธิของผู้สร้างสรรค์ แสดงว่าตนเป็นผู้สร้างสรรค์ เช่นหนังสือเล่มหนึ่งจะมีชื่อที่หน้าปกของหนังสือเล่มนั้นแสดงว่าคนนั้นเป็นผู้สร้างสรรค์ และห้ามมิให้ บิดเบือน ตัดทอน ดัดแปลง หรือทำโดยประการอื่นแก่งาน จนเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของผู้สร้างสรรค์

๘. การคุ้มครองลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์คุ้มครองโดยอัตโนมัติ คือ ไม่ต้องจดทะเบียน มีสามารถต่ออายุ การคุ้มครองได้ และเมื่อหมดอายุการคุ้มครอง งานจะเป็นของสาธารณะทุกคนก็สามารถนำมาใช้ได้

๙. การละเมิดลิขสิทธิ์ แบ่งการละเมิด 3 ชั้น

- การละเมิดขั้นต้น เป็นการกระทำแก่งานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เช่น ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สิ่งบันทึกเสียง ทัศนวัสดุ และภาพยนตร์

- การละเมิดขั้นรอง เป็นการกระทำแก่งานเพื่อหากำไร โดยผู้กระทำรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่างานนั้น เป็นงานละเมิด เช่น ขาย ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ฯลฯ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิด ความเสียหาย แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

๑๐. ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ จะต้องไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกิน สมควร

ความท้าทายของห้องสมุดยุคดิจิทัล

- ให้บริการผ่าน Mobile Application Online 24 hr.
- ให้บริการอ่านหนังสือออนไลน์ในรูปแบบ E-Book (ขออนุญาตใช้สิทธิอย่างถูกต้อง)
- ใช้ AL มาบริการหรืออำนวยความสะดวก และช่วยเหลือผู้ใช้ในการหาเนื้อหาในระบบได้อย่าง สะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะการ รับ – ส่ง – ยืม – คืนหนังสือ

๙. ปัญหาอุปสรรคในการสัมมนา

ไม่มี

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสัมมนา

: - ต่อดตนเอง

1. ได้รับความรู้ในเรื่องของลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในห้องสมุดว่าจะต้องใช้อย่างไรไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ใน สื่อต่างๆ ที่มีอยู่ภายในห้องสมุดเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดและมีแนวทางอย่างไรในการบริการที่ ไม่ให้เกิดการละเมิดเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน

2. นำความรู้จากการอบรมมาปรับใช้กับงานที่ทำให้เข้ากับยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง ต่อเนื่องตลอดเวลา

: - ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

เพื่อให้หน่วยงานมีความพร้อมที่จะรองรับกับการบริการที่ทำให้เกิดความถูกต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิและสิ่งที่จะนำมาให้บริการจะต้องรองรับกับการบริการอย่างเต็มรูปแบบ

๑๑. เอกสารหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากสัมมนา

ไม่มี

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิปัตตราฯ ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

ไม่มี

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

(ผู้รายงาน)..... อรุโศ อินทรวารี

(นางสาวสมใจ อินทรวารี)

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....

(ลงชื่อ)..... วิกรม

(ผศ.ดร.ศิริลักษณ์ เกตุฉาย)

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔